

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 29.3.2010
KOM(2010)95 v konečném znění

2010/0065 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se zrušuje
rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

1.1. Odůvodnění a cíle návrhu

Obchodování s lidmi je na celém světě považováno za jeden z nejzávažnějších trestných činů. Je hrubým porušením lidských práv, moderní formou otroctví a činností, která přináší organizovanému zločinu nesmírné zisky. Spočívá v náboru, přepravě nebo přijetí osob prováděnými nátlakovým, klamavým či hrubým způsobem za účelem vykořisťování, včetně sexuálního vykořisťování nebo vykořisťování pracovní síly, nucené práce, zneužívání pro práce v domácnosti nebo jiných forem vykořisťování včetně odebrání orgánů.

Z těchto důvodů je nezbytné na obchodování s lidmi rázně reagovat a přitom se zaměřit na jeho prevenci, na stíhání tohoto trestného činu a na ochranu obětí.

1.2. Obecné souvislosti

Několik členských států EU je důležitými cílovými zeměmi obchodování s lidmi z třetích zemí. Kromě toho existují důkazy, že k obchodování s lidmi dochází i uvnitř EU. Z dostupných údajů se lze domnívat, že každý rok je několik stovek tisíc lidí takto dopraveno do EU nebo že se s nimi uvnitř EU obchoduje.

Hlavní příčinou obchodování s lidmi je pravděpodobně sociální zranitelnost. Ta je důsledkem hospodářských a sociálních faktorů, jako je chudoba, diskriminace na základě pohlaví, ozbrojené konflikty, domácí násilí, nefunkční rodiny a osobní poměry (např. věk, zdravotní stav či zdravotní postižení). Této zranitelnosti využívají mezinárodní sítě organizované trestné činnosti k usnadnění migrace a následnému krutému vykořisťování osob za použití síly, hrozeb, nátlaku nebo různých forem zneužívání, například dlužního otroctví. Toto jednání je motivováno vysokými zisky, které přináší, a je rovněž podporováno poptávkou po sexuálních službách a levné pracovní síle.

1.3. Platné předpisy vztahující se na oblast návrhu

Cílem Úmluvy OSN o právech dítěte přijaté v roce 1989 je ochrana dětí před všemi formami sexuálního vykořisťování a zneužívání. Tento závazek se vztahuje i na sexuální vykořisťování a zneužívání dětí související s obchodováním s lidmi.

V roce 2000 Organizace spojených národů přijala Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňující Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu. Tento protokol byl prvním souhrnným mezinárodním nástrojem zabývajícím se obchodováním s lidmi. Do března 2009 jej ratifikovalo 24 členských států EU a ostatní 3 jej podepsaly. Evropské společenství protokol podepsalo a schválilo.

Úmluva Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi poskytuje komplexní rámec zahrnující prevenci, spolupráci různých aktérů, ochranu obětí, pomoc obětem a povinnost trestně stíhat obchodování s lidmi. Provedení těchto opatření by znamenalo výrazný posun vpřed. Úmluvu ratifikovalo šestnáct členských států EU. Dalších deset států ji podepsalo a nyní v nich probíhá ratifikační proces.

Dne 19. července 2002 bylo přijato rámcové rozhodnutí o boji proti obchodování s lidmi v reakci na obecně uznávanou potřebu řešit takový závažný trestný čin, jakým je obchodování s lidmi, na evropské úrovni. V květnu 2006 přijala Komise zprávu o provádění tohoto rámcového rozhodnutí.

Pomoc státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi, a povolení k pobytu pro tyto osoby upravuje směrnice 2004/81/ES. V roce 2010 Komise předloží zprávu o provádění této směrnice a zváží příslušná opatření pro další posílení ochrany poskytované obětem členskými státy.

1.4. Soulad s ostatními politikami a cíli Unie

Boj proti všem formám násilí založeného na pohlaví včetně obchodování s lidmi je nedílnou součástí závazku přijatého Komisí v Plánu pro dosažení rovného postavení žen a mužů¹. Boj proti obchodování s dětmi je rovněž předmětem strategie o právech dítěte². Cíl bojovat proti obchodování s lidmi a pomáhat obětem je také v souladu s ustanoveními rámcového rozhodnutí Rady 2001/220/SVV o postavení obětí v trestním řízení³ a směrnice Rady 2004/81/ES o povolení k pobytu⁴, která se zabývá otázkami přistěhovalectví a která se týká výlučně státních příslušníků třetích zemí. Všechna ustanovení v nynější směrnici se použijí, pokud daná záležitost není upravena výše zmíněnou směrnicí. Cíl bojovat proti obchodování s lidmi je rovněž v souladu se směrnicí Rady 2004/80/ES o odškodňování obětí trestných činů, jejímž cílem je usnadnit přístup k odškodnění obětí trestných činů v přeshraničních situacích⁵, a s rámcovým rozhodnutím Rady 2008/841/SVV o boji proti organizované trestné činnosti⁶. Obchodování s lidmi je na seznamu trestných činů, které jsou důvodem pro předání na základě evropského zatýkácího rozkazu podle rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV o evropském zatýkáčím rozkazu⁷. Výše uvedené cíle jsou plně v souladu s těmito nástroji i s Úmluvou Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi a s mandátem Europolu a Eurojustu.

Všechna opatření Evropské unie v této oblasti musí ctít základní práva a dodržovat zásady uznané především Listinou základních práv Evropské unie a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Členské státy musí při provádění práva Unie postupovat v souladu s těmito právy a zásadami.

Tento návrh byl podrobně přezkoumán s cílem zajistit, aby jeho ustanovení byla plně slučitelná se základními právy, zejména s lidskou důstojností, zákazem mučení a nelidského

¹ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Plán pro dosažení rovného postavení žen a mužů 2006–2010, SEK(2006) 275, KOM(2006) 92.

² Sdělení komise – Směrem ke strategii EU o právech dítěte SEK(2006) 888, SEK(2006) 889, KOM(2006) 367.

³ Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení (2001/220/SVV), Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s.1.

⁴ Směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány, (Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 85).

⁵ Směrnice Rady 2004/80/ES ze dne 29. dubna 2004 o odškodňování obětí trestných činů (Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 15).

⁶ Rámcové rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (Úř. věst. L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁷ Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkáčím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, 18.7.2002).

či ponižujícího zacházení nebo trestu, se zákazem otroctví a nucené práce, s právy dítěte, právem na svobodu a bezpečnost, svobodou projevu a informací, ochranou osobních údajů, právem na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces a se zásadami zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů.

Zvláštní pozornost byla věnována čl. 5 odst. 3 Listiny základních práv EU, který obchod s lidmi výslovně zakazuje. Jelikož mnoho obětí obchodování s lidmi jsou děti, byl významný rovněž článek 24 této listiny. Ustanovení o ochraně obětí a pomoci obětem mají pozitivní dopad na dodržování základních práv. Právo na ochranu před otroctvím, nucenou práci a nevolnictvím uznal Evropský soud pro lidská práva. Význam má také právo oběti na správné, nestranné, účinné a rychlé vyšetřování; toto právo bude naplněno vzrůstajícím uznáním role oběti v trestních řízeních.

Větší role oběti v trestním řízení by mohla mít záporný dopad v případě, že by znamenala ohrožení procesních práv obžalovaného, zejména práva na spravedlivý proces (článek 47 Listiny základních práv EU) a práva na obhajobu (článek 48 této listiny). Evropský soud pro lidská práva však stanovil jasné zásady pro uvedení práv obžalovaného a oběti do souladu. Proto byla při pečlivé přípravě legislativního textu zajištěna plná slučitelnost s právem na obhajobu, což je základem pro řádné provedení ze strany členských států.

V případě potřeby lze na podporu úsilí členských států o splnění požadavků této směrnice využít náležitým způsobem možnosti financování, jež jsou k dispozici na úrovni Evropské unie.

2. KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

2.1. Konzultace zúčastněných stran

2.1.1. Metody konzultací, hlavní cílová odvětví a obecný profil konzultovaných stran

V návaznosti na žádost Rady týkající se hodnocení provádění plánu EU⁸ rozeslala Komise v prosinci 2007 členským státům dotazník. Odpovědělo 23 států a Norsko. Výsledky byly zpracovány v pracovním dokumentu útvarů Komise přijatém 17. října 2008⁹.

Za účelem vypracování posouzení dopadů se uskutečnily tři konzultační schůzky. Odborná skupina pro otázky obchodování s lidmi se sešla ve dnech 2. a 3. října 2008 a po rozsáhlé diskusi vydala písemné stanovisko. Dne 7. října 2008 se konala schůzka s odborníky z různých oblastí, např. vlád, donucovacích orgánů, nevládních a mezinárodních organizací a univerzit. Účastníci byli poté vyzváni k zaslání písemných připomínek, což několik odborníků učinilo. Dne 17. října 2008 se uskutečnilo setkání se zástupci členských států.

2.1.2. Shrnutí odpovědí a způsob, jakým byly vzaty v úvahu

- Odborná skupina pro otázky obchodování s lidmi Evropské komise uvedla ve svém písemném stanovisku tyto hlavní zásady: odpovídající právní rámec v každé zemi,

⁸ Plán EU týkající se osvědčených postupů, norem a způsobů práce pro boj proti obchodu s lidmi a jeho předcházení, přijatý Radou (Úř. věst. C 311, 9.12.2005, s. 1).

⁹ Hodnocení a sledování provádění Plánu EU týkajícího se osvědčených postupů, norem a způsobů práce pro boj proti obchodu s lidmi a jeho předcházení – KOM(2008) 657.

prvořadost lidských práv, přijetí uceleného, koordinovaného a integrovaného přístupu, propojení vládních politik týkajících se obchodování s lidmi s migračními politikami, úcta k právům dětí, podpora výzkumu v oblasti obchodování s lidmi a sledování dopadu politik zaměřených na boj proti obchodování s lidmi.

- Mnoho zúčastněných stran souhlasilo s tím, že je nutné přijmout zvláštní ustanovení s cílem posílit vyšetřování a trestní stíhání. Obecně byl kladen důraz na klíčovou úlohu, kterou mají opatření na pomoc obětem.
- Kontroverzní otázku představovalo pro zúčastněné strany zavedení povinnosti trestně stíhat zákazníky vědomě využívající sexuální služby poskytované osobou, jež je obětí obchodování s lidmi. Několik členských států zdůraznilo, že takové ustanovení by v žádném případě nemělo být závazné.

2.2. Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Nebylo třeba využít externích odborných konzultací.

2.3. Posouzení dopadů SEK(2009) 358 a souhrn posouzení dopadů SEK(2009) 359

Bylo přezkoumáno několik variant politiky v souvislosti s předchozím návrhem rámcového rozhodnutí ze dne 25. března 2009 s cílem účinněji předcházet obchodování s lidmi a bojovat proti němu a ve snaze o lepší ochranu obětí.

- Varianta politiky 1: Žádné nové opatření ze strany EU

EU by nepřijala žádná opatření k boji proti obchodování s lidmi, zatímco členské státy by pokračovaly v procesu podpisu a ratifikace Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi.

- Varianta politiky 2: Nelegislativní opatření

Rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV by se nezměnilo. Nelegislativní opatření by mohla být přijata v takových oblastech jako režimy podpory obětí, sledování, preventivní opatření v cílových zemích, preventivní opatření v zemích původu, školení a spolupráce donucovacích orgánů.

- Varianta politiky 3: Nový právní předpis pro trestní stíhání, podporu obětí, prevenci a sledování

Byl by přijat nový legislativní akt zahrnující ustanovení stávajícího rámcového rozhodnutí spolu s některými ustanoveními úmluvy Rady Evropy a dalšími prvky. Nové rámcové rozhodnutí by obsahovalo zejména ustanovení týkající se trestního práva hmotného, soudní příslušnosti a trestního stíhání, práv obětí v trestním řízení, pomoci obětem, zvláštních ochranných opatření pro děti, prevence a sledování.

- Varianta politiky 4: Nový právní předpis (jako ve variantě 3) + nelegislativní opatření (jako ve variantě 2)
- Byl by přijat nový legislativní akt zahrnující ustanovení stávajícího rámcového rozhodnutí a nová ustanovení. Nový legislativní akt by byl doplněn nelegislativními opatřeními, zejména těmi, jež jsou uvedeny ve variantě 2.
- Po analýze hospodářských a sociálních dopadů a dopadů na základní práva se jako nejlepší jeví varianty 3 a 4, jež by měly zaručit úplné dosažení stanovených cílů. Přednost dostala varianta 4.
- Komise vypracovala posouzení dopadů, jež doprovází předchozí návrh rámcového rozhodnutí ze dne 25. března 2009 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí a jež se obdobně vztahuje k nynějšímu návrhu směrnice. Jelikož je návrh směrnice uvedený v této zprávě ve svém obsahu v podstatě totožný s předchozím návrhem rámcového rozhodnutí, lze stávající posouzení dopadů považovat za nadále platné i pro nový návrh. Zpráva o posouzení dopadů je k dispozici na:

http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2009_en.htm#jls.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

3.1. Shrnutí navrhovaných opatření

Nová směrnice obsahuje kromě ustanovení současného rámcového rozhodnutí tyto nové prvky:

3.1.1. Ustanovení trestního práva hmotného

- definice,
- přitěžující okolnosti a sankce,
- neukládání sankcí obětem.

3.1.2. Soudní příslušnost a trestní stíhání

- širěji pojaté a závaznější pravidlo extrateritoriální příslušnosti,
- nástroje k vyšetřování.

3.1.3. Pomoc a podpora poskytovaná obětem

- vytvoření mechanismů pro rychlou identifikaci obětí a pomoc obětem,
- normy pro pomoc obětem včetně přístupu k nezbytnému lékařskému ošetření, poradenství a psychologické pomoci,
- zvláštní opatření týkající se dětí.

3.1.4. *Ochrana obětí v trestním řízení*

- zvláštní zacházení s cílem předejít sekundární viktimizaci obětí,
- ochrana na základě hodnocení rizika,
- právní poradenství a zastupování, včetně za účelem požadování odškodného

3.1.5. *Prevence*

- činnosti zaměřené na snížení poptávky po sexuálních službách a levné pracovní síle,
- odborná příprava,
- povinnost trestně stíhat uživatele služeb poskytovaných osobou, o které je jim známo, že je obětí obchodování s lidmi.

3.1.6. *Sledování*

- ustanovení národních zpravodajů nebo srovnatelných mechanismů.

3.2. **Přínos návrhu v porovnání s Úmluvou Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi z roku 2005**

Návrh vychází z Úmluvy Rady Evropy a zaujímá stejný ucelený přístup zahrnující prevenci a stíhání obchodování s lidmi, ochranu obětí a sledování. V návrhu jsou dále obsaženy tyto hlavní prvky přinášející přidanou hodnotu:

- přesná výše trestů stanovená podle závažnosti trestného činu (článek 4),
- širěji pojaté a závaznější pravidlo extrateritoriální příslušnosti, které ukládá členským státům povinnost trestně stíhat své státní příslušníky a osoby s obvyklým bydlištěm v daném členském státě, kteří spáchali trestný čin obchodování s lidmi mimo území tohoto členského státu (článek 9),
- širší působnost ustanovení o neukládání sankcí obětem za jejich zapojení do trestné činnosti v případě použití jakýchkoli nezákonných prostředků ze strany obchodníků s lidmi (článek 6),
- vyšší úroveň pomoci obětem, zvláště pokud jde o lékařskou péči (článek 10),
- zvláštní ochranná opatření pro dětské oběti obchodování s lidmi (články 12–14),
- začlenění ustanovení s podobným obsahem do *acquis* EU navíc ukazuje výhody přísnějších omezení vyplývajících z právního řádu EU, například okamžitý vstup v platnost a sledování provádění právního předpisu.

3.3. **Právní základ**

Ustanovení čl. 82 odst. 2 a čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

4. ZÁSADA SUBSIDIARITY

Členské státy nemohou samy uspokojivě dosáhnout cílů návrhu z těchto důvodů:

Boj proti obchodování s lidmi vyžaduje pro dosažení daných cílů koordinované úsilí členských států a spolupráci na mezinárodní úrovni. Rozdíly v právní úpravě v různých členských státech však ztěžují koordinaci činností a komplikují mezinárodní spolupráci soudních a donucovacích orgánů.

Opatření Evropské unie mohou lépe dosáhnout cílů návrhu z následujících důvodů:

Návrh povede ke sblížení trestního práva hmotného a procesních pravidel členských států ve větším rozsahu než stávající rámcové rozhodnutí, což bude mít příznivý dopad na prosazování práva a soudní spolupráci na mezinárodní úrovni a na ochranu a pomoc poskytované obětem. Návrh je tedy v souladu se zásadou subsidiarity.

5. ZÁSADA PROPORCIONALITY

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality, protože se omezuje na míru nezbytně nutnou k dosažení uvedených cílů na evropské úrovni a nepřekračuje rámec toho, co je pro tento účel nezbytné.

6. VOLBA NÁSTROJŮ

Navrhovaný nástroj: směrnice.

V boji proti obchodování s lidmi je pro zlepšení spolupráce v trestních otázkách nutné sblížování trestněprávních předpisů členských států. Pro tento účel je ve Smlouvě konkrétně stanoveno pouze přijímání směrnic.

7. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet EU.

8. DALŠÍ INFORMACE

8.1. Zrušení platných právních předpisů

Přijetím návrhu budou zrušeny platné právní předpisy.

8.2. Územní působnost

Návrh bude určen členskými státy. Použití výsledné směrnice na Spojené království, Irsko a Dánsko bude stanoveno v souladu s ustanovení protokolů 21 a 22 připojených ke Smlouvě o fungování Evropské unie.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se zrušuje
rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 2 a čl. 83 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹⁰,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů¹¹,

po předání návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Obchodování s lidmi je závažný trestný čin, který je často páčán v rámci organizované trestné činnosti, představuje hrubé porušení základních práv a jenž je výslovně zakázán Listinou základních práv Evropské unie.
- (2) Evropská unie je odhodlána obchodování s lidmi předcházet, bojovat proti němu a chránit práva obětí tohoto obchodování. Za tímto účelem bylo přijato rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV ze dne 19. července 2002 o boji proti obchodování s lidmi¹² a plán EU týkající se osvědčených postupů, norem a způsobů práce pro boj proti obchodu s lidmi a jeho předcházení (2005/C 311/01)¹³. Souběžně provádí EU ve třetích zemích, odkud oběti pocházejí nebo odkud jsou přepravovány, opatření na zvyšování informovanosti, snižování zranitelnosti, poskytování podpory a pomoci obětem, dále na boj proti prvotním příčinám obchodování s lidmi a na poskytování podpory zemím při zavádění příslušných právních předpisů. Koordinace trestního stíhání v případech obchodování s lidmi bude navíc usnadněna přijetím rámcového rozhodnutí Rady 2009/948/SVV o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení¹⁴.

¹⁰ Úř. věst. C , , s. .

¹¹ Úř. věst. C , , s. .

¹² Úř. věst. L 203, 1.8.2002. s. 1.

¹³ Úř. věst. C 311, 9.12.2005. s. 1.

¹⁴ Úř. věst. L 328, 15.12.2009. s. 42.

- (3) V této směrnici se k boji proti obchodování s lidmi přijímá integrovaný a ucelený přístup. Hlavními cíli směrnice jsou důslednější prevence a stíhání při obchodování s lidmi, jakož i ochrana práv obětí. Děti jsou zranitelnější, proto jsou obchodováním s lidmi ohroženy více. V souladu s Listinou základních práv Evropské unie a Úmluvou Organizace spojených národů o právech dítěte musí být při uplatňování této směrnice prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte¹⁵.
- (4) Protokol Organizace spojených národů o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi doplňující Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu z roku 2000¹⁶ a Úmluva Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi z roku 2005¹⁷ jsou klíčovými dokumenty pro posilování mezinárodní spolupráce při boji proti obchodování s lidmi.
- (5) S cílem reagovat na aktuální vývoj v souvislosti s obchodováním s lidmi obsahuje tato směrnice širší pojetí toho, co by mělo být považováno za obchodování s lidmi, než rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV, a zahrnuje tak další formy vykořisťování. V kontextu této směrnice by mělo být nucené žebření považováno za formu nucené práce nebo služby ve smyslu definice uvedené v Úmluvě Mezinárodní organizace práce č. 29 o nucené nebo povinné práci ze dne 29. června 1930. Využívání jiných osob k žebření tak do rozsahu definice pojmu obchodování s lidmi spadá pouze v případě, že se tato činnost vyznačuje všemi rysy příznačnými pro nucenou práci či služby. V souladu s příslušnou judikaturou by měla být platnost případného souhlasu s vykonáváním takové služby posuzována na individuálním základě. Pokud se však jedná o dítě, neměl by být případný souhlas nikdy považován za platný. Výraz „využívání k trestné činnosti“ by měl být chápán jako využívání jiných osob k páčání mimo jiné kapesních krádeží, drobných krádeží v obchodech a dalších podobných činnostech, které podléhají trestním sankcím a představují způsob finančního obohacení. Tato definice se vztahuje i na obchodování s lidmi za účelem odebrání orgánů, které může být spojeno s obchodováním s orgány a představuje závažné porušení lidské důstojnosti a tělesné integrity.
- (6) Výše sankcí v této směrnici odráží rostoucí znepokojení členských států v souvislosti s nárůstem obchodování s lidmi. Vzhledem k závažnosti tohoto trestného činu je cílem této směrnice zajistit v EU další harmonizaci a zvýšení sankcí. Pokud je trestný čin spáchán za určitých okolností, například na osobě obzvláště zranitelné, sankce by měla být ještě přísnější. V kontextu této směrnice zahrnují obzvláště zranitelné osoby přinejmenším všechny děti a dospělé osoby, jež byly v době spáchání trestného činu obzvláště zranitelné z důvodu těhotenství, zdravotního stavu nebo zdravotního postižení. Pokud se jedná o obzvláště závažný trestný čin, např. pokud jím byl ohrožen život oběti nebo byl spáchán za užití hrubého násilí nebo jím byla oběti způsobena obzvláště závažná újma, je třeba tuto skutečnost zohlednit zvláště přísnou sankcí. Pokud je v této směrnici odkaz na předávání, je třeba takový odkaz vykládat v souladu

¹⁵ Úmluva Organizace spojených národů o právech dítěte, přijata a otevřena k podpisu, ratifikaci a přistoupení na základě rezoluce Valného shromáždění OSN 44/25 ze dne 20. listopadu 1989.

¹⁶ Protokol Organizace spojených národů o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňující Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, Palermo 2000.

¹⁷ Úmluva Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, Varšava, 16.5.2005, Řada smluv Rady Evropy č. 197.

s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy¹⁸.

- (7) Obětem obchodování s lidmi by měla být v souladu se základními zásadami právních systémů příslušných členských států poskytnuta ochrana před trestním stíháním nebo trestem za trestnou činnost, jako je používání falešných dokladů či trestné činy podle právních předpisů týkajících se prostituce či přistěhovalectví, kterou byly tyto osoby přinuceny spáchat v přímém důsledku toho, že byly oběťmi obchodování s lidmi. Cílem takové ochrany je zabezpečit lidská práva obětí, zabránit další viktimizaci obětí a podporovat oběti v tom, aby se účastnily trestního řízení proti pachatelům jako svědci. Toto zabezpečení nevylučuje trestní stíhání a trest za trestné činy, které osoba svévolně spáchala nebo se jich účastnila.
- (8) V zájmu zajištění úspěšného vyšetřování a trestního stíhání trestných činů obchodování s lidmi by jejich zahájení nemělo záviset na oznámení nebo obvinění ze strany obětí. Trestní stíhání by mělo být umožněno dostatečně dlouhou dobu poté, co oběť dosáhla zletilosti. Příslušníci donucovacích orgánů a státní zástupci by měli být náležitě proškoleni, mimo jiné s cílem posílit mezinárodní spolupráci soudních a donucovacích orgánů. Osoby a subjekty odpovědné za vyšetřování a trestní stíhání takových trestných činů by rovněž měly mít přístup k nástrojům, jež se používají k vyšetřování případů organizované či jiné závažné trestné činnosti a ke kterým patří například odposlech, sledování včetně elektronického sledování, monitorování bankovních účtů či jiné finanční vyšetřování.
- (9) V zájmu zajištění účinného trestního stíhání mezinárodních zločineckých skupin, jejichž centrum působení se nachází v členském státě a které provozují obchodování s lidmi ve třetích zemích, by měla být stanovena soudní příslušnost k projednávání trestných činů obchodování s lidmi, pokud je pachatelem státní příslušník členského státu nebo osoba s obvyklým bydlištěm v členském státu a trestný čin je spáchán mimo území tohoto členského státu. Podobně by měla být stanovena soudní příslušnost v případech, kdy je obětí státní příslušník členského státu nebo osoba s obvyklým bydlištěm v členském státu, nebo v případech, kdy je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na území členského státu, a trestný čin je spáchán mimo území tohoto státu.
- (10) Zatímco směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány¹⁹, upravuje vydávání povolení k pobytu obětem obchodování s lidmi, jež jsou příslušníky třetích zemí, a zatímco směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států²⁰ upravuje výkon práva občanů Unie a jejich rodin na volný pobyt a pohyb na území členských států včetně ochrany před vyhoštěním, tato směrnice stanoví specifická ochranná opatření pro všechny oběti obchodování s lidmi. Z toho vyplývá, že tato směrnice se nezabývá podmínkami pro jejich pobyt na území členských států.

¹⁸ Úř. věst. L 190, 18.7.2002. s. 1.

¹⁹ Úř. věst. L 261, 6.8.2004. s. 19.

²⁰ Úř. věst. L 158, 30.4.2004. s. 77.

- (11) Obětem obchodování s lidmi musí být umožněno účinné uplatňování jejich práv. Před trestním řízením, v jeho průběhu a přiměřenou dobu po jeho skončení by proto oběti měly mít k dispozici pomoc a podporu. Pomoc a podporu je nutné v zájmu jejich účinnosti poskytovat konsensuálním způsobem a na informovaném základě, čímž bude zaručen souhlas oběti například s opatřeními na zjišťování nemocí nebo s jinými zásadními podpůrnými opatřeními. Poskytovaná pomoc a podpora by měla zahrnovat alespoň minimální soubor opatření nutných k tomu, aby se oběti mohly zotavit a uniknout obchodníkům s lidmi. Praktické provádění daných opatření by mělo probíhat na základě individuálního posouzení v souladu s vnitrostátními postupy a mělo by zohlednit podmínky a potřeby dotčených osob. Takové osobě by se měla pomoc a podpora poskytnout, jakmile vznikne podezření, že může být obětí obchodování s lidmi, a bez ohledu na její ochotu nebo neochotu vystupovat jako svědek. Pomoc by se měla poskytovat bezpodmínečně alespoň do doby, než příslušné orgány přijmou konečné rozhodnutí týkající se lhůty na rozmyšlenou a povolení k pobytu nebo jiným způsobem uznají, že uvedená osoba je obětí obchodování s lidmi. V případě, že po identifikaci nebo po uplynutí lhůty na rozmyšlenou není dotčená osoba považována za oprávněnou k získání povolení k pobytu nebo nemá v dané zemi zákonný pobyt na základě jiného postupu, není příslušný členský stát nadále povinen poskytovat této osobě pomoc a podporu podle této směrnice. Pomoc a podpora by měla být v případě potřeby nadále poskytována ještě přiměřenou dobu po trestním řízení, například pokud probíhá léčba související s vážnými tělesnými nebo psychickými následky trestného činu, nebo je-li ohrožena bezpečnost oběti z důvodu její výpovědi během trestního řízení.
- (12) Práva obětí v trestním řízení, včetně práva na ochranu a odškodnění, jsou stanovena v rámcovém rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení²¹. Kromě toho by se měl obětem obchodování s lidmi poskytnout přístup k právnímu poradenství a k právnímu zastoupení, a to mimo jiné i za účelem požadování odškodného. Právní poradenství má obětem umožnit přístup k informacím a získání poradenství o různých možnostech, které mají. Právní poradenství a právní zastoupení by mělo být poskytováno bezplatně, a to alespoň v případě, že oběť nemá dostatečné finanční prostředky, a způsobem, který je v souladu s vnitrostátními postupy členských států. Zejména u dětských obětí je nepravděpodobné, že by tyto prostředky měly, a proto by v praxi v jejich případě mělo být právní poradenství a právní zastoupení zdarma. Dále by na základě individuálního hodnocení rizika, prováděného podle vnitrostátních postupů, měla být obětem poskytnuta ochrana před odplatou, před zastrašováním a před rizikem, že se znovu stanou obětí obchodování s lidmi.
- (13) Obětem obchodování s lidmi, které již postihlo zneužívání a ponižující zacházení, k nimž patří sexuální vykořisťování, znásilnění, praktiky podobné otroctví či odebrání orgánů a jež obchodování s lidmi běžně obnáší, by měla být poskytována ochrana před sekundární viktimizací a dalším traumatem v průběhu trestního řízení. Za tímto účelem by se mělo obětem obchodování s lidmi při vyšetřování a trestním řízení dostávat zacházení odpovídající jejich individuálním potřebám. Při individuálním posouzení potřeb by se měly brát v úvahu okolnosti, jako je věk, těhotenství, zdravotní stav, zdravotní postižení a jiné osobní okolnosti, jakož i tělesné a psychické následky trestné činnosti, jejíž obětí daná osoba byla. O tom, zda se obětem obchodování

²¹ Úř. věst. L 82, 22.3.2001. s. 1.

s lidmi tohoto odpovídajícího zacházení dostane a jakým způsobem, bude rozhodnuto případ od případu na základě vnitrostátních právních předpisů, pravidel pro soudní rozhodování, soudní praxe či pokynů pro práci soudů.

- (14) Členské státy by měly zajistit, aby kromě opatření dostupných všem obětem obchodování s lidmi byla k dispozici i zvláštní opatření na pomoc dětským obětem a na jejich podporu a ochranu. Tato opatření by v souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte měla být poskytována s ohledem na nejlepší zájmy dítěte. Není-li s jistotou znám věk osoby, která je obětí obchodování s lidmi, a existují-li důvody k domněnce, že se jedná o osobu mladší 18 let, měla být považována za dítě a měla by jí být okamžitě poskytnuta pomoc, podpora a ochrana. Opatření na pomoc dětským obětem a jejich podporu by se měla zaměřit na tělesné a psychosociální zotavení obětí a na nalezení trvalého řešení pro dotyčnou osobu. Jelikož by se dětská oběť měla co nejdříve opětovně začlenit do společnosti, bude nutné, aby v uvedených opatřeních bylo zahrnuto právo na přístup ke vzdělání. Vzhledem k tomu, že dětské oběti obchodování s lidmi jsou obzvláště zranitelné, měla by být k dispozici další opatření na jejich ochranu v průběhu výslechů při vyšetřování a trestním řízení.
- (15) Členské státy by prostřednictvím výzkumu, šíření informací, zvyšování povědomí a vzdělávání měly zavést a/nebo posílit politiky pro prevenci obchodování s lidmi, včetně opatření na snížení poptávky, která podporuje všechny formy vykořisťování, a opatření na snižování rizika, že se lidé stanou oběťmi obchodování s lidmi. Při takových iniciativách by měly členské státy uplatňovat hledisko rovnoprávnosti žen a mužů a dbát na dodržování práv dětí. Všichni úředníci, kteří pravděpodobně přijdou do styku s oběťmi nebo potenciálními oběťmi obchodování s lidmi, by měli být odpovídajícím způsobem proškoleni, aby mohli tyto oběti rozpoznat a jednat s nimi. Povinnost odborné přípravy se týká především policistů, příslušníků pohraniční stráže, inspektorů práce, zdravotnického personálu a konzulárních pracovníků, ale mohla by se v závislosti na místních podmínkách vztahovat také na jiné skupiny veřejných činitelů, kteří se pravděpodobně ve své práci s oběťmi obchodování s lidmi setkají.
- (16) Směrnice 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí²² zavádí tresty pro zaměstnavatele neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, kteří sice nebyli obviněni z obchodování s lidmi ani za něj nebyli odsouzeni, ale využívají práce nebo služeb osoby, o které je jim známo, že je obětí obchodování s lidmi. Kromě toho by členské státy měly zvážit možnost ukládat sankce uživatelům jakýchkoli služeb poskytovaných osobou, o které je jim známo, že je obětí obchodování s lidmi. Tato další kriminalizace by se mohla týkat i zaměstnavatelů oprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zaměstnavatelů občanů EU, jakož i osob zakupujících sexuální služby od oběti obchodování s lidmi, bez ohledu na jejich státní příslušnost.
- (17) Členské státy by měly způsobem, který považují za vhodný v souladu s svou vnitřní organizací, a s přihlédnutím k potřebě minimální struktury s konkrétními úkoly, zřídit vnitrostátní systémy sledování, jako jsou například národní zpravodajové nebo rovnocenné mechanismy, za účelem posuzování tendencí v obchodování s lidmi,

²²

Úř. věst. L 126, 30.6.2009. s. 24.

měření výsledků opatření na boj proti němu a poskytování pravidelných zpráv příslušným vnitrostátním orgánům.

- (18) Vzhledem k tomu, že cíle této směrnice, tedy boje proti obchodování s lidmi, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto, z důvodu jejího rozsahu a účinku, jej může být dosaženo na úrovni Evropské unie, může EU přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 3 a článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality podle uvedeného článku 5 nepřekročí tato směrnice rámec toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné.
- (19) Tato směrnice ctí základní práva a dodržuje zásady uznané především Listinou základních práv Evropské unie, zejména lidskou důstojnost, zákaz otroctví, nucené práce a obchodování s lidmi, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, práva dětí, právo na svobodu a bezpečnost, svobodu projevu a informací, ochranu osobních údajů, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces a zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů. Cílem této směrnice je zejména zajistit plné dodržování těchto práv a zásad a v souladu s nimi musí být provedena.
- (20) [V souladu s články 1, 2, 3 a 4 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o fungování Evropské unie, Spojené království a Irsko oznámily své přání účastnit se přijetí a používání této směrnice] NEBO [Aniž je dotčen článek 4 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o fungování Evropské unie, nebudou se Spojené království a Irsko účastnit přijetí této směrnice, a proto pro ně nebude závazná ani použitelná]. V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

Cílem této směrnice je stanovit minimální pravidla týkající se definice trestných činů a sankcí v oblasti obchodování s lidmi. Jejím cílem je rovněž zavést společná ustanovení za účelem posílení prevence této trestné činnosti a ochrany jejich obětí.

Článek 2

Trestné činy spojené s obchodováním s lidmi

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění trestnosti těchto úmyslných jednání:

najímání, převoz, převod, ukrývání nebo příjem osob, včetně výměny či předání kontroly nad těmito osobami, za použití hrozeb či síly nebo jiných forem nátlaku, únosu, podvodu, klamu, zneužití moci či zranitelného postavení nebo poskytnutím či obdržením platby či výhod s cílem získat souhlas osoby, jež má kontrolu nad jinou osobou, za účelem vykořisťování.

2. Zranitelným postavením je takové postavení, v němž osoba nemá jinou skutečnou nebo přijatelnou možnost, než podvolit se zneužívání.
3. Vykořisťování zahrnuje přinejmenším využívání jiných osob k prostituci nebo jiné formy pohlavního vykořisťování, nucenou práci nebo služby, včetně žebření, otroctví či praktiky podobné otroctví, nevolnictví nebo využívání jiných osob k trestné činnosti či odebrání orgánů.
4. Souhlas oběti obchodování s lidmi s vykořisťováním, ať už zamýšleným či skutečným, je nepodstatný, pokud bylo použito kteréhokoli ze způsobů uvedených v odstavci 1.
5. Pokud se jednání uvedené v odstavci 1 týká dítěte, je postihováno jako obchodování s lidmi i tehdy, nebylo-li použito žádného ze způsobů uvedených v odstavci 1.
6. Pro účely této směrnice se „dítětem“ rozumí osoba mladší 18 let.

Článek 3

Návod, pomoc, účastenství a pokus

Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby návod, pomoc, účastenství či pokus o spáchání trestného činu uvedeného v odstavci 2 byly trestné.

Článek 4

Sankce

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné za trestné činy uvedené v článku 1 uložit sankce s horní hranicí trestu odnětí svobody ve výši nejméně pěti let.
2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby bylo možné za trestné činy uvedené v článku 2 uložit sankce s horní hranicí trestu odnětí svobody ve výši nejméně deseti let, pokud byly spáchány za těchto okolností:
 - a) trestný čin spáchal veřejný činitel v souvislosti s výkonem svých pravomocí;
 - b) trestný čin byl spáchán na oběti, která byla obzvláště zranitelná, což v kontextu této směrnice zahrnuje alespoň dětské oběti a dospělé osoby, které jsou obzvláště zranitelné z důvodu těhotenství, zdravotního stavu nebo zdravotního postižení;
 - c) trestný čin byl spáchán v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí 2008/841/SVV²³;
 - d) trestným činem došlo úmyslně nebo v důsledku hrubé nedbalosti k ohrožení života oběti;

²³ Úř. věst. L 300, 11.11.2008. s. 42.

- e) trestný čin byl spáchán za užití hrubého násilí nebo jím byla oběti způsobena obzvláště závažná újma.
3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby bylo možné za trestné činy uvedené v článku 3 uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, což může mít za následek předání.

Článek 5

Odpovědnost právnických osob

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osoby mohly být činěny odpovědnými za trestné činy uvedené v člancích 2 a 3 spáchané v jejich prospěch osobou jednající samostatně nebo jako člen orgánu dané právnické osoby, která v rámci této právnické osoby působí ve vedoucím postavení na základě
 - a) plné moci k zastupování této právnické osoby nebo
 - b) pravomoci činit rozhodnutí jménem této právnické osoby nebo
 - c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.
2. Členské státy rovněž zajistí, aby právnickou osobu bylo možno činit odpovědnou v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany osoby uvedené v odstavci 1 umožnil spáchání trestných činů uvedených v člancích 2 a 3 ve prospěch této právnické osoby osobou jí podřízenou.
3. Odpovědnost právnické osoby podle odstavců 1 a 2 nevylučuje trestní stíhání fyzických osob, které jsou pachateli, podněcovateli či spolupachateli trestných činů uvedených v člancích 2 a 3.
4. Pro účely této směrnice se „právnickou osobu“ rozumí každý subjekt, který má podle příslušné právní úpravy právní subjektivitu, s výjimkou států nebo veřejných subjektů při výkonu státní moci a s výjimkou veřejných mezinárodních organizací.

Článek 6

Sankce ukládané právnickým osobám

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby právnické osobě odpovědné podle čl. 5 odst. 1 a 2 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, které zahrnují pokuty trestní nebo jiné povahy, a mohou zahrnovat i jiné sankce, například:
 - a) zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;
 - b) dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti;
 - c) uložení soudního dohledu;
 - d) zrušení rozhodnutím soudu;
 - e) dočasné nebo trvalé uzavření provozoven použitých ke spáchání trestného činu.

Článek 7
Nezahájení trestního stíhání obětí a neukládání trestů obětem

Členské státy v souladu se základními zásadami svého právního systému umožní, aby oběti obchodování s lidmi nebyly trestně stíhány nebo aby jim nebyly ukládány tresty za jejich účast na trestné činnosti, kterou byly přinuceny spáchat v přímém důsledku toho, že byly obětmi kteréhokoli z jednání uvedeného v článku 2.

Článek 8
Vyšetřování a trestní stíhání

1. Členské státy zajistí, aby vyšetřování nebo stíhání trestných činů podle článků 2 a 3 nebylo podmíněno oznámením nebo obviněním ze strany oběti a aby se v trestním řízení mohlo pokračovat i tehdy, pokud oběť svou výpověď stáhla.
2. Členské státy přijmou opatření k zajištění toho, aby bylo možné trestně stíhat trestné činy podle článků 2 a 3 dostatečně dlouhou dobu poté, co oběť dosáhla zletilosti.
3. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že osoby, útvary a služby odpovědné za vyšetřování nebo stíhání trestných činů podle článků 2 a 3 byly odpovídajícím způsobem vyškoleny.
4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby osoby, útvary a služby odpovědné za vyšetřování nebo trestní stíhání trestných činů podle článků 2 a 3 měly k dispozici účinné nástroje, jako jsou například ty, které se používají v případech organizované trestné činnosti nebo u jiných případů závažné trestné činnosti.

Článek 9
Soudní příslušnost

1. Každý členský stát přijme opatření nezbytná ke stanovení soudní příslušnosti ve vztahu k trestným činům uvedeným v člancích 2 a 3, které byly spáchány
 - a) zcela nebo částečně na jeho území nebo
 - b) pachatelem, který je státním příslušníkem tohoto státu nebo má místo obvyklého pobytu na jeho území nebo
 - c) na jeho státním příslušníkovi nebo na osobě, která má místo obvyklého pobytu na jeho území nebo
 - d) ve prospěch právnické osoby usazené na jeho území.
2. Členský stát může v případě, že trestný čin byl spáchán mimo jeho území, rozhodnout, že nebude uplatňovat nebo bude uplatňovat pouze ve zvláštních případech nebo za zvláštních okolností pravidlo o příslušnosti stanovené v odst. 1 písm. c) a písm. d).
3. Pokud jde o odst. 1 písm. b), při trestním stíhání trestného činu uvedeného v člancích 2 a 3 a spáchaného mimo území dotčeného členského státu přijmou členské státy

nezbytná opatření, aby zajistily, že stanovení jeho soudní příslušnosti nepodléhá podmínce,

- a) že takové jednání je trestným činem ve státě, v němž bylo spácháno nebo
 - b) že trestní stíhání lze zahájit pouze na základě oznámení učiněného obětí v místě, kde byl trestný čin spáchán, nebo na základě oznámení státu, na jehož území byl trestný čin spáchán.
4. Členské státy vyrozmí příslušným způsobem Komisi o tom, v jakých případech se rozhodnou použít odstavec 2, a případně uvedou, v jakých konkrétních případech či za jakých okolností se toto rozhodnutí použije.

Článek 10

Pomoc a podpora poskytovaná obětem obchodování s lidmi

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby před trestním řízením, v jeho průběhu a přiměřenou dobu po jeho skončení byla obětem poskytnuta pomoc a podpora s cílem umožnit jim uplatňovat práva stanovená v rámcovém rozhodnutí 2001/220/SVV ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení a v této směrnici.
2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby byla dané osobě poskytnuta pomoc a podpora, jakmile příslušné orgány získají podezření, že se uvedená osoba mohla stát obětí trestného činu podle článků 2 a 3.
3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby pomoc a podpora oběti nebyla podmíněna její ochotou vystupovat jako svědek.
4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby ve spolupráci s příslušnými podpůrnými organizacemi byly vytvořeny vhodné mechanismy, jejichž cílem je oběti včas rozpoznat a poskytnout jim pomoc a podporu.
5. Opatření na pomoc obětem a jejich podporu uvedená v odstavci 2 se poskytují konsensuálním způsobem a na informovaném základě a zahrnují alespoň takovou životní úroveň, která obětem zajistí existenci, a to prostřednictvím takových opatření, jako je vhodné a bezpečné ubytování a hmotná pomoc, nezbytná lékařská péče včetně psychologické pomoci, poradenství a poskytování informací v jazyce, kterému rozumějí, a v případě potřeby přístup k překladatelským a tlumočnickým službám a přístup ke vzdělání pro děti. Členské státy poskytují péči obětem se zvláštními potřebami.

Článek 11

Ochrana obětí obchodování s lidmi při vyšetřování trestných činů a trestním řízení

1. Opatření na pomoc obětem uvedená v tomto článku se uplatňují spolu s právy stanovenými v rámcovém rozhodnutí 2001/220/SVV.
2. Členské státy zajistí, aby oběti obchodování s lidmi měly přístup k bezplatnému právnímu poradenství a k právnímu zastoupení, a to i za účelem požadování

odškodného. V případě, že oběť nemá dostatečné finanční prostředky, je právní zastoupení poskytováno bezplatně. Tímto odstavcem není dotčeno uplatňování čl. 14 odst. 2, je-li obětí dítě.

3. Aniž je dotčeno právo na obhajobu, členské státy v případě, že je to v souladu se základními zásadami jejich právního systému a že je to vhodné, umožní, aby totožnost oběti obchodování s lidmi v postavení svědka zůstala utajena.
4. Členské státy zajistí, aby obětem obchodování s lidmi byla na základě individuálního hodnocení rizika poskytnuta náležitá ochrana, mimo jiné tím, že oběti mají, v případě potřeby a v souladu s podmínkami stanovenými ve vnitrostátních právních předpisech nebo postupech, přístup k programům na ochranu svědků.
5. Aniž je dotčeno právo na obhajobu a v souladu s individuálním posouzením osobní situace oběti provedeným příslušnými orgány, členské státy zajistí, aby se obětem obchodování s lidmi dostalo zvláštního zacházení s cílem předejít jejich sekundární viktimizaci tak, že se v největší možné míře a v souladu s podmínkami stanovenými vnitrostátními právními předpisy, jakož i s pravidly pro soudní rozhodování, soudní praxi či pokyny pro práci soudů, zamezí:
 - a) zbytečně opakovaným výsledkům během vyšetřování, trestního stíhání a soudního procesu;
 - b) vizuálnímu kontaktu mezi oběťmi a pachateli mimo jiné během podávání výpovědi, například výsledků a křížových výsledků, a to pomocí odpovídajících prostředků, včetně použití vhodných komunikačních technologií;
 - c) tomu, aby oběť vypovídala při veřejném soudním jednání;
 - d) zbytečným dotazům na soukromý život.

Článek 12

Obecná ustanovení o opatřeních na pomoc dětským obětem obchodování s lidmi, na jejich podporu a ochranu

1. Dětským obětem obchodování s lidmi je poskytována pomoc, podpora a ochrana s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte.
2. Členské státy zajistí, aby osoba, která se stala obětí obchodování s lidmi a jejíž věk není znám a u níž existují důvody k domněnce, že se jedná o dítě, byla považována za dítě, a mohla tak získat okamžitý přístup k ochraně, podpoře a pomoci v souladu s články 13 a 14.

Článek 13

Pomoc a podpora určené dětským obětem obchodování s lidmi

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby po provedení individuálního posouzení zvláštní situace jednotlivých dětských obětí a při řádném zohlednění jejich názorů, potřeb a připomínek byla přijata zvláštní opatření, která

mají dětským obětem obchodování s lidmi krátkodobě i dlouhodobě pomoci a podpořit je při jejich fyzickém a psychosociálním zotavování.

2. Členské státy přijmou v případech, kdy je to vhodné a možné, opatření na poskytnutí pomoci a podpory určených rodině dětské oběti obchodování s lidmi, pokud se její rodina nachází na území dotyčného členského státu. Ve vztahu k této rodině uplatní členské státy v případech, kdy je to vhodné a možné, zejména článek 4 rámcového rozhodnutí Rady 2001/220/SVV.
3. Tento článek se uplatňuje spolu s ustanoveními článku 10.

Článek 14

Ochrana dětských obětí obchodování s lidmi při vyšetřování trestných činů a trestním řízení

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby soudní orgány při vyšetřování a trestním řízení jmenovaly zvláštního zástupce dětské oběti obchodování v případě, kdy nositelé rodičovské zodpovědnosti podle vnitrostátního práva nesmějí z důvodu střetu zájmů mezi nimi a dětskou obětí dítě zastupovat, nebo v případě, kdy je dítě bez doprovodu nebo odloučeno od rodiny.
2. Členské státy zajistí, aby dětské oběti měly okamžitý přístup k bezplatnému právnímu poradenství a k bezplatnému právnímu zastoupení, a to i za účelem požadování odškodného.
3. Aniž je dotčeno právo na obhajobu, členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby při vyšetřování kteréhokoli z trestných činů uvedených v článcích 2 a 3
 - a) proběhly výsledky dětských obětí bez zbytečného prodlení poté, co byly skutečnosti oznámeny příslušným orgánům;
 - b) v případě potřeby proběhly výsledky dětských obětí v prostorách určených nebo upravených k tomuto účelu;
 - c) v případě potřeby byly výsledky dětských obětí prováděny odborníky vyškolenými k tomuto účelu nebo jejich prostřednictvím;
 - d) v případě potřeby, a pokud je to možné, vedly všechny výsledky dětských obětí tytéž osoby;
 - e) byl počet výsledků co nejnižší a výsledky byly prováděny pouze tehdy, pokud je to naprosto nezbytné pro účely trestního řízení;
 - f) mohla být dětská oběť doprovázena svým právním zástupcem nebo případně dospělou osobou podle svého výběru, pokud nebylo v souvislosti s touto osobou přijato odůvodněné rozhodnutí v opačném smyslu.
4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby při vyšetřování kteréhokoli trestného činu uvedeného v článcích 2 až 3 mohly být všechny výsledky dětských obětí nebo případně dítěte, které vystupuje jako svědek,

zaznamenány na video a aby tyto videozáznamy mohly být v souladu s pravidly vnitrostátního práva daného státu přijímány jako důkazy při soudním řízení.

- 5 Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby při soudním řízení souvisejícím s kterýmkoliv trestným činem uvedeným v článcích 2 až 3 mohlo být nařízeno, aby
 - a) výslech proběhl s vyloučením veřejnosti;
 - b) dětská oběť mohla být vyslýchána v soudní síni, aniž by byla přítomna, především s využitím vhodných komunikačních technologií.
6. Odstavce 1, 3, 4 a 5 se uplatňují spolu s článkem 11.

Článek 15

Prevence

1. Členské státy přijmou vhodná opatření na snížení poptávky, která podporuje všechny formy vykořisťování spojené s obchodováním s lidmi.
2. Členské státy – případně ve spolupráci s organizacemi občanské společnosti – přijmou vhodná opatření, jako jsou informační a osvětové kampaně, výzkumné a vzdělávací programy, zaměřená na zvyšování informovanosti a snižování rizika, že se lidé, zejména děti, stanou oběťmi obchodování s lidmi.
3. Členské státy podporují pravidelnou odbornou přípravu úředníků, včetně policistů v přímém výkonu služby, příslušníků pohraniční stráže, inspektorů práce, zdravotnického personálu a konzulárních pracovníků, kteří se pravděpodobně dostanou do styku s oběťmi a potenciálními oběťmi obchodování s lidmi a kterým tato příprava umožní oběti a potenciální oběti rozpoznat a jednat s nimi.
4. Členské státy zváží, zda přijmou opatření, jejichž cílem je označit jako trestný čin využívání služeb, které jsou předmětem vykořisťování podle článku 2, s vědomím, že dotčená osoba je obětí trestného činu uvedeného v článku 2.

Článek 16

Národní zpravodajové nebo rovnocenné mechanismy

Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby ustanovily národní zpravodaje nebo rovnocenné mechanismy. Mezi úkoly těchto mechanismů patří posuzování tendencí v obchodování s lidmi, měření výsledků opatření na boj proti němu a podávání zpráv příslušným vnitrostátním orgánům.

Článek 17

Zrušení rámcového rozhodnutí 2002/629/SVV

Rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV o boji proti obchodování s lidmi se tímto zrušuje, aniž by tím byly dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení ve vnitrostátním právu.

Odkazy na zrušené rozhodnutí se považují za odkazy na tuto směrnici.

Článek 18

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do [DVOU LET OD JEJÍHO PŘIJETÍ]. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění a srovnávací tabulku mezi těmito předpisy a touto směrnicí.
2. Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.
3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 19

Podávání zpráv

1. Do [čtyř let od přijetí] a poté každé tři roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu včetně jakéhokoliv nezbytného návrhu.
2. Členské státy předají Komisi veškeré informace potřebné pro vypracování zprávy uvedené v odstavci 1. Informace zahrnují podrobný popis opatření uplatněných podle článku 8 a článků 10 až 16, jakož i popis úvah o možných opatřeních podle čl. 15 odst. 4.

Článek 20

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 21

Určení

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne .

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda*